

เทศน์อบรมพระ ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๓๖

อัมมานุอัมมปฏิบัติ

วันนี้บรรยายภาครู้สึกว่าเพียบพร้อมเหมาะสม เพราะพอเหมาะพอดีกับเพื่อนฝูงที่เคยอยู่ด้วยกันมาก่อนเพื่อศึกษาอบรม แล้วจากไปเที่ยวบำเพ็ญโดยลำพังในที่นั้น ๆ วันนี้ได้มาร่วมงานกฐินที่วัดนี้ จึงมีพระจำนวนมาก รวมทั้งพระทั้งเถรด้วยก็ ๕๐ องค์พอดี การที่ท่านทั้งหลายมาเยี่ยมในสถานที่นี้ ผมไม่มีสิ่งใดที่จะเป็นข้อหนักแน่นยิ่งกว่ามาเสาะแสวงสรรเสริญธรรมของเพื่อนฝูงทั้งหลาย เพื่อได้ข้อคิดเป็นคติสอนใจนำไปประพฤติปฏิบัติตนในวาระต่อไป ไม่มีสิ้นสุด จนกระทั่งชีวิตหาไม่โน้น ไม่อยากได้ยินได้เห็นในการหลบหลีกปลีกตัวออกจากแนวทางที่พระพุทธเจ้าทรงสั่งสอนไว้ เช่นเรื่องก่อนนั้นสร้างนี้ยุ่งนั้นยุ่งนี้เหมือนโลกเขาจัดเขาทำกันนั้น เป็นเรื่องของทางโลกเขาโดยตรง ไม่ใช่เรื่องของทางธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงสั่งสอนไว้เพื่อความพ้นทุกข์ของพระของผู้ปฏิบัติได้ดำเนินตาม

การดำเนินปลีกแหวะจากลู่จากทางออกไปมากน้อย แสดงให้เห็นเป็นความผิดของตน เป็นลำดับลำดับ ทีละก้าวสองก้าวทีละวันสองวัน หลายครั้งหลายหนหลายวันหลายคืน ก็ไกลจากมรรคจากผลจากอรรถจากธรรมอย่างลิบลับมองไม่เห็นเลย สุดท้ายก็คว้าน้ำเหลวไปด้วยกัน ทั้ง ๆ ที่เคยได้ยินได้ฟังอรรถธรรมที่ท่านชี้แจงแสดงไว้จากครูอาจารย์เป็นสำคัญ แต่แล้วก็ไม่ได้ผลประโยชน์อะไรเท่าที่ควรเลยอย่างนี้ ไม่อยากเห็นไม่อยากได้ยินสำหรับผมเองที่เคยแนะนำสั่งสอนหมู่เพื่อนเรื่อยมา จึงขอให้เพื่อนฝูงทั้งหลายตระหนักในข้อนี้ให้มาก

อย่าตื่นเต้นกับโลกกับสงสารซึ่งเป็นเรื่องของกิเลสล้วน ๆ โลกทั้งหลายเขาซุลมุนวุ่นวายกันอยู่แล้ว อย่าไปแย่งโลกเขาเอากิเลสมาบีบบังคับหัวใจตนเอง สิ่งที่ดีที่ดีนั้นอยู่ในสถานที่ใดบุคคลใด ย่อมจะทำสถานที่และบุคคลนั้น ๆ ให้ได้รับความทุกข์ไปมากน้อยโดยไม่ต้องสงสัย ความสงบร่มเย็นเพราะการปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธเจ้าซึ่งปราศจากภัยทั้งหลายนี้เท่านั้น เป็นทางดำเนินเพื่อความราบรื่นแก่ผู้ปฏิบัติตามดังที่เคยสอนท่านทั้งหลายเรื่อยมา

แม้ผมเองที่สั่งสอนท่านทั้งหลายก็ไม่เคยเป็นผู้เที่ยวก่อเที่ยวสร้าง แต่ไม่ได้ยกตนข่มท่านผู้หนึ่งผู้ใด พุดมาเพื่อเป็นเครื่องยืนยันให้ท่านทั้งหลายที่มาศึกษาอบรมกับผมได้ยึดไปประพฤติปฏิบัติ เป็นอีกแนวหนึ่งจากครูจากอาจารย์นั้น ๆ เช่น ในสถานที่นี้ก็คือจากผมไป ไม่เคยเที่ยวก่อเที่ยวสร้างยุ่งเหยิงวุ่นวายกับสิ่งนั้นสิ่งนี้ นอกจากพีดกับกิเลสตลอดเวลาตั้งแต่วันออกปฏิบัติมา คือออกมาจากการศึกษาเล่าเรียนแล้วก็ก้าวขึ้นสู่เวทีคือภาคปฏิบัติ

พีดกับกิเลสไม่มีวันมีคืนมีปีมีเดือนหามรุ่งหามค่ำ ดาहुจุมุกลินกายมีประหนึ่งว่าไม่ได้ใช้ไปทางอื่น นอกจากจอตจ้องมองดูเพลงของกิเลสที่จะตบจะต่อจะมาในเงาใดมุมใดเท่านั้น แม้

เช่นนั้นก็แทบเป็นแทบตาย บางครั้งยังหงายสู้มันไม่ได้จนน้ำตาร่วงไม่ได้สัมผัสจนกระทั่งบัดนี้ นี่เป็นคดีอันหนึ่งที่เป็นเครื่องพรั่สอนตนเอง และได้นำมาพรั่สอนเพื่อนฝูงให้ยึดเป็นหลักอันสำคัญ

ทั้ง ๆ ที่เราไม่ได้มีหน้าที่การงานอันใดเลย จดจ้องต่อข้าศึกคือกิเลสความโลภความโกรธราคะตัณหา ที่เป็นตัวสำคัญ ๆ ก็คือตัวราคะตัณหาที่สำคัญมากที่สุดในวงของกิเลสทั้งหลายซึ่งอยู่ในหัวใจของผู้ปฏิบัติเรา อันนี้เด่นมาก ถ้าเราไม่ได้ปฏิบัติเราก็ไม่รู้ เมื่อปฏิบัติลงไปนั้นแล้วตัวนี้จะแสดงความเด่นชัดยิ่งกว่าบรรดากิเลสทั้งหลายเห็นได้อย่างชัดเจน เท่าที่ไม่สัมผัสตามองดูโลกดูสงสารอันเป็นเรื่องของโลกเขานั้น ก็เพราะการตบต้อยหรือการต่อสู้การระมัดระวังกิเลสเหล่านี้ ซึ่งเป็นข้าศึกอันสำคัญที่จะคอยเผาผลาญเราหรือซ้ำเติมเราลงไปโดยลำดับนั้นแล จึงได้ตั้งหน้าตั้งตาต่อสู้กันเต็มสติกำลังความสามารถเรื่อยมา

งานใดก็ตามในโลกเท่าที่เราเคยผ่านมาแล้วด้วยสติกำลังความสามารถของเรา ว่าหนักก็หนัก ก็ยอมรับว่าหนัก แต่ยังไม่เคยเห็นงานใดที่ผ่านมาจากฆราวาสทางโลกทางสงสารนั้น ว่าเป็นงานที่หนักหน่วงถ่วงจิตใจถึงกับต้องสละเป็นสละตายต่อกันเหมือนงานฆ่ากิเลสนี้เลย งานนี้ได้ทุ้มลงทุกสิ่งทุกอย่าง วิถีชีวิตมอบไว้หมดเพื่อบูชาพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ หากตายเพราะกิเลสสังหารเรา เราสู้กิเลสไม่ได้ หากเรามีความสามารถสู้กิเลสได้แล้ว เราก็ขอเอาธัมมาธัมมปฏิบัติตนนี้ คือการปฏิบัติธรรมสมควรที่จะฆ่ากิเลสได้นี้ บูชาพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ต่อไป งานนี้จึงหนักมากในการปฏิบัติตัว แม้ไม่มีงานอื่นใดเข้ามาเกี่ยวข้อง

เรื่องการนิมนต์ไปฉันที่นั่นที่นี้มันไม่ต้องพูดเลย นี่ไม่รับที่ไหนทั้งนั้น เพราะมันเป็นช่องว่างที่จะให้ข้าศึกติดตามแทรกแซงในกิจการงานนั้น ๆ อย่างน้อยให้ล่าช้าและหยุดชะงักในความเพียร มากกว่านั้นมันก็รุมเราโดยไม่รู้สีกตัว สุดท้ายจนอ่อนตัวไปเพราะสิ่งเหล่านี้ แล้วไปพอใจกับโลกามิสเสียโดยไม่รู้สีกตัว นั่นชื่อว่ากิเลสได้ที่แล้ว และจะสังหารเราในวาระต่อไปให้ล้มจมโดยไม่ต้องสงสัย เพราะฉะนั้นจึงไม่รับนิมนต์ที่ไหน

เข้าอยู่แต่ในป่าในเขาลึก ๆ ลับ ๆ ที่ควรเป็นควรถายอยู่ทั้งนั้น เพื่อจะทดสอบ เพื่อจะห้าหน้ากับกิเลสตัวไหนที่มันกลัวตาย ไปอยู่สถานที่ใดกลัวตายนั้นคือเรื่องของกิเลสประเภทหนึ่ง ชอบไปอยู่ในสถานที่เช่นนั้น อยากรู้ฤทธิ์เดชหรืออำนาจวาสนาของตัวเองว่ามีกำลังวังชาขนาดไหน จะพอดต่อต้านกันได้หรือไม่กับกิเลส และให้เห็นความจริงขึ้นมาในการต่อสู้กับสถานที่น่ากลัวเช่นนั้น จนปรากฏผลขึ้นมาให้เห็นอย่างชัดเจน ได้จับมาวัดมาเทียบกันอย่างถึงใจ

สถานที่ไปอยู่ที่เช่นนั้น มีหน้าซ้ำบางครั้งเสื่อกระเทียม ๆ ขึ้นลิ้มเมื่อไร ไม่ลิ้ม ขึ้นข้างทางจกรม ตัวสั้นขึ้นทางนี้ พอจิตเกิดความกลัวสะดุ้งจากเสียงของเสื่อคำรามตามภาษาของมันนะ ไม่ใช่มันมาคำรามใส่เรา มันร้องมันครางด้วยความคึกความคะนองของมันตามภาษาของ

สัตว์ แต่เราก็เป็นบ้าไปกลัวเสียงของมันทั้ง ๆ ที่เสียงก็มีอยู่เต็มบ้านเต็มเมืองเต็มโลกเต็ม สงสารไม่กลัว ไปกลัวเสียงเสือ ความกลัวนั้นก็สติห้กลับเข้ามาสู่จิตใจ ห้ามไม่ให้ส่งจิต ออกไปสู่เสียงสู่ตัวเสือก็ตาม เสียงก็ตาม กลิ่น รส เครื่องสัมผัสเสียด ๆ ก็ตาม ไม่ให้ส่งออกไปเป็นอันตราย

ดักจิตใจไว้ให้อยู่กับที่ด้วยสติมัดให้แน่น เป็นกับตายเสือจะเอาไปกินก็ขอให้ตายอยู่กับ ความรู้อันนี้ เช่นอย่างบริกรรมพุทโธก็ให้อยู่กับพุทโธ อยู่ในวงสมาธิคือความสงบใจก็ให้จิต แนบแน่นอยู่กับความสงบ ไม่ให้ขยับเขยื้อนออกไปในกิริยาต่าง ๆ ของใจนั้นเลย เอาจนอยู่ หมัด ฟังให้ดีท่านผู้ฟังทั้งหลาย นี่เวลาเข้าหัวเลี้ยวหัวต่อซึ่งเป็นสถานที่จำเป็นมันเป็นได้อย่าง นั้นจริง ๆ ไม่สงสัย นำความจริงออกมาประกาศให้ท่านทั้งหลายได้ทราบเพื่อเป็นคติเครื่อง เตือนใจว่า สถานที่กลัวนั้นนำผลประโยชน์มาให้เราอย่างไรบ้าง นี่ได้เป็นแบบอัครรยจึงได้ นำมา

เมื่อเป็นเช่นนั้นสถานที่ใดน่ากลัวมากเท่าไร ยิ่งขยับเข้าไปในสถานที่นั้น เพื่อจะได้เห็น เหตุเห็นผลกันในเวลาระหว่างความกลัวกับความกล้า หรือระหว่างกิเลสกับธรรมรบต่อสู้หรือ ต่อกรกันเวลานั้น สุดท้ายเรียกว่าได้ที่ทุกที ไม่เคยแพ้จากความกลัวนั้นเลย กลัวมากเท่าไรจิต ยิ่งบีบบังคับเจ้าของเข้าไป ไม่ให้คิดให้แยบออกไป แม้คำว่าเสือเท่านั้นไม่ทำให้มีในความคิด เสียงเสือไม่ทำให้ อันตรายที่เกิดจากเสือจากสัตว์ร้ายที่เราคิดอย่างเต็มใจเวลานั้น ให้สงบตัวเข้าสู่ ความรู้อันเดียวนี้หมด ถ้าความรู้ในบริกรรมก็ให้อยู่ในคำบริกรรมติดแนบไม่ให้เคลื่อนที่เป็น สองกับอันใด ให้สองกับคำบริกรรมนี้เท่านั้น ถ้าจิตอยู่ในวงสมาธิก็ให้ติดแนบอยู่กับความสงบ นี้เท่านั้น ที่ได้เคยใช้มามากก็คือความสงบในเบื้องต้นกับความสงบที่เป็นสมาธิได้ต่อสู้กับเรื่อง ความกลัวทั้งหลาย

เมื่อก้าวเข้าสู่วิปัสสนาแล้วส่วนมากมักจะกระจายไปหมด เรื่องเสือเรื่องสัตว์เรื่องอะไรก็ ดังที่เคยเขียนไว้แล้วในปฏิปทา คือมันกระจายไปเป็นวิปัสสนาไปหมด ถ้าว่าเสืออะไรเป็นเสือ จะไล่เบียดกันไปตามเรื่องของสติปัญญาไปเสีย จนกระจายลงไปหาสัตว์หาเสือหาที่น่ากลัวน่า กล้าที่ไหนไม่ได้ไม่มีแล้ว มีแต่หลักธรรมชาติแห่งความเป็นจริงของเขา แล้วก็กลับมาเป็น ความเป็นจริงของสติปัญญาของตน มันก็ผ่านของมันไปได้

ที่มันรู้กันอย่างชัด ๆ ก็คือในเวลาจิตกำลังฟุ้งเพื่อห่อเหิม หรือกำลังคึกคะนองไม่ได้ หน้าได้หลังไม่ได้หลักเกณฑ์นี้ซิ ตอนนี่สำคัญมากและเข้าสู่สงครามประเภทนั้นด้วย ถ้า ธรรมดามันจะต้องวิ่งเต้นแผ่นกระโดดเป็นบ้าไปสด ๆ ร้อน ๆ นั้นแล เพราะความกลัวบีบ บังคับมันให้เป็นบ้าได้โดยไม่ต้องสงสัย แต่แล้วไม่เป็นเช่นนั้น อำนาจของสติบีบบังคับ กลัว เท่าไรสติยังแน่นหนักลงไป เอ้า เป็นกับตายอยู่กับสติไม่ให้หนีออกหนีไปจากนี้เลย

สุดท้ายเมื่อสติได้บีบบังคับไว้ไม่ให้จิตคิดด้วยเรื่องของสมุทัย คือคิดว่าเสื่อก็เป็นสมุทัย คิดว่าเสียงเสื่อก็เป็นสมุทัย คือเป็นกิเลส ๆ คิดว่าเสื่อจะมากินมากัดอะไรก็แล้วแต่ จะมา ค้ำรามมาทำทำทำทางอะไร เป็นกิริยามารยาทของเสื่อ อันเป็นเรื่องของกิเลสที่ออกจากกิริยา ของจิตคิดไปนี้ ดับให้หมดไม่ให้มีเหลือเลย ให้เหลือแต่คำว่าพุทโธ ๆ มีเท่านั้น นี่เป็นประเภท หนึ่ง ก็ได้เห็นความสัตย์ความจริงจนเกิดความกล้าหาญชาญชัยตัวสั่นได้เหมือนกัน

มันกล้าหาญจนขนาดนั้น ถึงกับว่าขณะก่อนนั้นกลัวจนตัวสั่น แล้วขยับเข้ามาอยู่ในวง บริกรรมกับสติติดแนบกันไม่ให้มีอะไรเข้ามาเกี่ยวข้องแล้วเกิดความกล้าหาญขึ้นมา ขณะก่อน ตัวสั่นด้วยความกลัว ขณะหลังนี้ตัวสั่นด้วยความกล้าหาญชาญชัย เป็นความคิดจะว่าคิก คะนองก็ไม่มีเจตนา แต่มันมีความรู้สึกที่เกิดขึ้นเพราะความกล้าหาญนั้นแล้วอยากพบเสื่อ อยากให้เสื่อเดินเข้ามาหา ทั้ง ๆ ที่เวลาเรากล้าอยู่นี้เมื่อเห็นเสื่อแล้วจะกลัวไหม ไม่มีเลยคำว่า กลัว เดินเข้ามาก็จะเดินเข้าไปหาได้อย่างจัง ๆ ไม่สงสัยเลย

นี่เป็นยังงัยประจักษ์ไหม เวลากลัวก็ประจักษ์ในหัวใจจนจะเป็นบ้าเป็นบอไม่ได้หน้าได้ หลัง เวลากล้าก็กล้าอย่างนี้แหละ ถ้าเสื่อเดินเข้ามาก็จะเดินเข้าไปหาเสื่อลูบคลำหลังมันได้ สบาย อ้อ เพื่อนเอ๋ยเพื่อนทุกข์เกิดแก่เจ็บตายมาเชื่อมกันหรือ เราต่างคนต่างอยู่ในแหล่งแห่ง กองทุกข์ อยู่ในเรือนจำคือวัฏจักรนี้ด้วยกันหนาเพื่อน เอ้า ทำตนรักษาตนไปให้ดีนะ เดี่ยวถูก เขาฆ่าเขายิงแล้วตายเสีย ซึ่งยังไม่ได้ทำประโยชน์อะไรเลยในกำเนิดอันนี้ มันจะพูดจะจาหรือว่า จะมีคำรำพึงอะไรกับสัตว์เสื่อไปอย่างนั้น ที่จะรำพึงหรือกลัวว่าเสื่อจะกัดนี้ไม่มีในหัวใจ นี้ได้ ประจักษ์แล้วในใจตัวเองซึ่งได้บำเพ็ญมา

ในขั้นที่ ๒ คือจิตเป็นสมาธิ จิตมีสมาธิ เพื่อจะให้ความเด็ดของจิตนี้เด็ดเดี่ยวเข้าไปยิ่ง กว่านั้น ก็ไปที่เช่นเดียวกัน เพราะเรานิสัยหยาบ อยู่ธรรมดาภาวนาไม่ค่อยได้เรื่อง ถ้าไปหาที่ ดัดสันดานอย่างนั้นมันได้ขั้นทันทีทันใดโดยไม่คาดคิดแหละ เป็นขั้นให้เห็นประจักษ์ภายในจิต ใจ ในเวลาจิตเป็นสมาธิ เอ้า พอเข้าไปหาดงเสื่อที่เสื่อซุ่ม ๆ นั้นแหละ และเสื่อมีจริง ๆ ด้วย ซุ่ม-ซุ่มจริง ๆ ด้วย ไปหาสถานที่เช่นนั้นจริง ๆ ด้วย ความกลัวมันมีทั้งวันทั้งคืน ที่นี้ความ ระมัดระวังตัวมันก็มีตลอดเวลา นั่นคือสติ มรรคปฏิบัติ ความกลัวเลยเป็นเรื่องเตือนสติให้มีความระมัดระวังตัวตลอดเวลา พอก้าวเข้าสู่ทางจงกรมที่นี้ความรู้กับสตินี้เป็นอันเดียวกันแนวเลย คำว่าสัตว์ว่าเสื่อหายหน้าไปหมด ประหนึ่งว่าโลกนี้ไม่มีอะไร เหลือแต่ความรู้ล้วน ๆ ที่อยู่ใน ขั้นแห่งสมาธินี้อย่างเต็มภูมิ นี้ก็แน่นปึ๊ง ไม่มีคำว่ากลัวอะไร ให้เห็นอย่างนั้นท่านทั้งหลาย ปฏิบัติธรรม

ธรรมของพระพุทธเจ้าประกาศทำทนายอยู่ด้วยความจริงมาได้ ๒,๕๐๐ ปีมีแต่ความจริง ทุกข์ ก็ อริยสัจจ์ คือความจริงเหมือนกัน สมุทัยก็เป็นความจริงอันหนึ่งเหมือนกัน มรรคก็เป็นธรรมชาติที่จะแก้สิ่งที่เป็ความจริงอันหนึ่งให้ต่างอันต่างจริงด้วยกันเช่นเดียวกัน นิโรธ

ความดับความกังวลุ่นวายเพราะเรื่องสมุทัยก่อขึ้นมานั้นก็ดับไปพร้อม ๆ กันให้เห็นประจักษ์กับหัวใจของเรา นี่จึงชื่อว่าธรรมของจริงไม่จิตจาง

คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้านั้นไม่มีจิตมีจาง มันจิตจางสำหรับหัวใจเราผู้มีกิเลสหลงอยู่ตลอดเวลาแล้ว จึงเป็นที่น่าสังเวชสลดใจมากนักสำหรับผู้ปฏิบัติเรา แม้สมาธิคือความสงบใจก็ไม่ปรากฏเลยนี้ มันพิลึกกึกก็เกินไปนะท่านทั้งหลาย ขอให้เอาไปคิดให้ดี ผมสั่งสอนท่านทั้งหลายมานานแสนนานแล้ว ไม่ได้เอาความแปลกปลอมมาสอน ดังที่สอนเดี๋ยวนี้ก็สุด ๆ ร้อน ๆ ได้เป็นมาอย่างนี้ ได้ปฏิบัติมาอย่างนี้ ทั้งเหตุเป็นมายังไงทั้งผลปรากฏยังงี้ ก็ได้นำมาสอนเพื่อเป็นคติอันดีงามแก่ท่านทั้งหลายให้นำไปฝึกหัดตัดแปลงตน แม้จะไม่ได้แบบนี้ทุกฉบับตามนิสัยของคนต่างกัน ก็ให้นำไปปฏิบัติให้เป็นประโยชน์อย่างนี้ด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามนิสัยของตน ก็เป็นอันว่าถูกต้องดีงามไม่ผิดพลาดไปไหน

เราไม่ยากพบอยากเห็นที่พระกรรมฐานเราเสาะโน้นแสวงหาซึ่งไม่ใช่อรรถใช้ธรรมเรื่องก่อเรื่องสร้างเรื่องยุ่งเหยิงกับญาติกับโยม เรื่องอามิสสินจ้างรางวัลต่าง ๆ ทางตรงทางอ้อมเหล่านี้มาได้ทั้งนั้นแหละกิเลส มาได้ทุกแง่ทุกมุม ขอแต่ผลอดตัวเท่านั้นมันจะมาทันที ขอให้ระมัดระวังให้ดี

เรื่องมรรคผลนิพพานนั้นคงเส้นคงวาหนาแน่นตลอดเวลา แต่การประพฤติปฏิบัติตัวของเราเพื่อมรรคผลนิพพานนี้หนาแน่นขนาดไหน หรือมีแต่โยกเยกคลอนแคลน หรือมีแต่ล้มเหลว ๆ ไปอย่างนั้นหรือ ถ้าอย่างนั้นแล้วก็เข้ากันไม่ได้กับศาสนธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงสั่งสอนไว้ นั้นจะเหลือแต่ผ้าเหลืองเท่านั้นครองหัวโล้น ๆ อยู่นี้เกิดประโยชน์อะไร ขอให้พากันนำไปคิดให้ดี นี่ยิ่งเฒ่าแก่ลงไปทุกวัน ๆ ความหวังใยเพื่อนฝูงนี้ยังมีมากขึ้น แต่ก่อนก็มี เรื่องความสงสารนั้นคงเส้นคงวา แต่ที่นี้มันก็เพิ่มขึ้นอีกเพราะอำนาจแห่งความหวังใย

อยากให้รู้ให้เห็นธรรมของพระพุทธเจ้าที่ทรงแสดงไว้ชัด ๆ ร้อน ๆ มีตนมีตัว สัจธรรมนั้นแลคือเป็นองค์แทนศาสดาอันหนึ่ง ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค ใครผ่านเข้าไปตรงนั้นจะไม่เห็นศาสดาไม่มี ขอให้ผ่านเป็นสัจธรรมในความจริงเถิด อย่าผ่านเพียงความจำเฉย ๆ ความจำใครเรียนก็เรียนได้จำได้แต่กิเลสเต็มหัวใจ ไม่มีความจริงอะไรในหัวใจเลยใช้ไม่ได้ ความจริงที่พระพุทธเจ้าทรงรู้ทรงเห็นเป็นศาสดา โผล่ขึ้นมาในระหว่างแห่งสัจธรรมทั้งสี่นั้นเป็นความจริงล้วน ๆ ปรากฏในพระทัยจากภาคปฏิบัติ

ขอให้ปฏิบัติตนให้รู้เห็นตามนี้เถิด ยังไงก็ไม่พ้นจากคำว่า “ผู้ใดเห็นธรรมผู้นั้นเห็นเราตถาคต” จะเห็นในจุดนี้ นี่ละธรรมะชัด ๆ ร้อน ๆ มีตนมีตัว คือองค์อริยสัจเป็นสักขีพยาน เป็นเครื่องยืนยันกันกรอง เรื่องกิเลสจะมีหนาแน่นขนาดไหนก็ตาม พังหมดไม่มีอะไรเหลือด้วยอำนาจแห่งมรรคปฏิบัติ อริยสัจเป็นเครื่องกรอง จนกระทั่งอริยสัจนี้เป็นของจริงแต่ละส่วนแต่ละอย่าง ๆ ไม่มีอะไรเป็นข้าศึกกันเลย จิตที่ได้ผ่านจากธรรมชาตินี้กลั่นกรองหรือ

ขัดเกลาเรียบร้อยแล้ว ก็ผ่านพ้นไปเป็นจิตที่บริสุทธิ์ นั้นไม่ใช่อริยสังข์ คือธรรมชาติที่บริสุทธิ์ พระพุทธเจ้าเลิศเลอกี่เลิศเลอเพราะพุทธะอันนั้น จากอริยสังข์ที่เป็นโรงงานอันใหญ่โตนี้ เป็นเครื่องกลั่นกรองพระพุทธเจ้าทุก ๆ พระองค์และสาวกทุก ๆ องค์ให้พ้นจากทุกข์ พ้นจากโลก เป็นศาสดาเอกของโลก เอกขึ้นมาจากนี้ไม่เอกขึ้นมาจากไหน

ศาสนาพุทธจึงเป็นเครื่องยืนยันได้ในอริยสังข์ พระพุทธเจ้าก็พระองค์ไม่สงสัย เพราะอริยสังข์นี้ถ้าใครผ่านเข้าไปตรงนี้ เอาอริยสังข์ฝ่ายทุกข์กับสมุทัยเป็นหินลับสติปัญญาแล้ว ยังไงก็ผ่านพ้นไปได้ไม่สงสัย พระพุทธเจ้าทุก ๆ พระองค์ก็ผ่านขึ้นจากนี้ พระสาวกของพระพุทธเจ้าทุก ๆ องค์ก็ผ่านขึ้นจากนี้ เราผ่านแหวกแนวไปไหนมันถึงไม่รู้ไม่เห็นในธรรมทั้งหลายที่เป็นความจริง ๔ อย่างหรือ ๔ ประการนี้ มันจึงโลเลโลกเลกหาเรื่องราวใส่เจ้าของตลอดไป ซึ่งเป็นเรื่องของสมุทัย แต่มันไม่เป็นอริยสังข์ให้ เรื่องสมุทัยเครื่องหนุนทุกข์ เครื่องผลิตทุกข์ขึ้นมาเผาเรื่อย ๆ มันไม่เป็นของจริงให้ละชิ ถ้าเป็นของจริงก็พิจารณาสมุทัยลงจนกระทั่งถึงเป็นความจริงด้วยอำนาจแห่งมรรคสังข์ซึ่งเป็นของจริงด้วยกันแล้ว นั่นจึงเรียกว่าทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค เป็นของจริง ๆ อย่างนั้น

นี่อยากให้หมู่เพื่อนได้รู้ได้เห็นในธรรมทั้งหลายสด ๆ ร้อน ๆ พระพุทธเจ้าปรินิพพาน ไปก็ปีก็เดือนก็ตาม อันนั้นเป็นกาลเป็นเวลาต่างหาก ไม่ใช่อริยสังข์ที่กลั่นกรองสัตว์ทั้งหลายให้หลุดพ้นจากทุกข์ อยู่ตรงนี้ต่างหาก ให้ปฏิบัติตนให้ถึงในจุดนี้เถิด

เวลานี้ศาสนาก็ยิ่ง...เราไม่อยากจะเรียกว่าแหลม ถ้าว่าเลเวลลงไป ๆ นั้นจะเหมาะสมกว่า เลวที่ไหนเราอย่าไปดูคนอื่นคนใด เป็นการตำหนิติเตียนยกโทษยกกรรมกัน ดูถูกเหยียดหยามกัน..ไม่ถูก ให้ดูตัวของเราใจของเรา มาประพฤติปฏิบัติตัวที่แรกเป็นยังไง มันเลื่อนชั้นเลื่อนภูมิขึ้นไปในทางที่ถูกที่ต่ออย่างไรหรือไม่ หรือยิ่งจะเลื่อนลงโดยลำดับลำดับแล้วกลายเป็นความล้มเหลวไป นั่นเป็นของดีเป็นของถูกต้องแล้วหรือ นี่ละศาสนาเลว-เลวอย่างนี้ เรียกวแหลมไปอย่างนี้ เลวไปอย่างนี้เลวไปอย่างนี้แหละ มันเหลวที่หัวใจผู้ปฏิบัติไม่ได้เหลวที่ไหน ถ้าไม่ตั้งหน้าตั้งตาปฏิบัตินี้ก็เลสจะเอาไปถลุงหมดนะ กิเลสไม่เลือกหน้าว่าเป็นพระเป็นเณร ว่าหัวโล้น โคนคิ้วห่มผ้าเหลือง ใครโคนก็ได้ใครเอามาครองก็ได้ผ้าเหลือง กิเลสกลัวแต่ข้อปฏิบัติเท่านั้นเอง

ให้ฝัน.ความอยากเป็นเรื่องของกิเลส เราอยากจะทำทุกสิ่งทุกอย่าง ในเมื่อจิตยังไม่ได้หลัก ได้เกณฑ์ในธรรมทั้งหลายแล้วเราอยากจะทำทุกสิ่งทุกอย่าง เป็นเรื่องของกิเลสทั้งนั้นเปิดทางให้สัตว์โลกทั้งหลายวิ่งลง ๆ ไหลลงไปจนสิ้นไปเลยทีเดียว ความอยากอันนี้นะ อยากเห็นอยากดูอยากได้ยินได้ฟัง อยากคิดอยากอ่านอยากปรุงอยากแต่ง แล้วเสียดายเรื่องนั้นเสียดายเรื่องนี้ ยุ่งไปหมด มีแต่เรื่องของกิเลสทำงานบนหัวใจ ธรรมะทำไม่ได้เลย ไม่มีทางที่จะทำ แล้วเอามรรคผลนิพพานมาจากที่ไหน ไม่มีทางที่จะได้นะถ้ามีแต่เรื่องของกิเลสไหลลงไปลงเหวลงบ่อ

ตลอดเวลา ด้วยความอยากรู้อยากเห็นอยากได้ยินได้ฟังในสิ่งที่เป็นกิเลส พอพูนกิเลสขึ้นมาเต็มหัวใจอย่างนี้

ไม่มีเรื่องการขัดการขึ้นกันการฝืนกันบ้างเลยแล้วไม่มีธรรม เดินจงกรมอยู่จิตก็ไป ๕ ทวิป มีแต่กิเลสเอาไปถลุงทั้งนั้น นั่งภาวนาก็ไม่ได้เรื่องได้ราวเพราะสติตั้งไม่มี พอจะตั้งสติเสียก็ถือว่าเป็นความลำบาก กิเลสเอาไปกินอีกแล้ว นั้น จะฝืนจิตใจก็ถือเป็นความลำบาก อะไรมีแต่ความลำบาก ๆ กิเลสปักเสียบขวากหนามไว้เต็มรอบเลย ก้าวไปตรงไหนเหยียบแต่ขวากหนามของกิเลส เลยล้มระนาวไปหมด ไม่มีใครก้าวเดินเหยียบหัวหนามไปผ่านหัวกิเลสไปได้เลย ก็เพราะไม่ฝืน ต้องฝืนนักปฏิบัติ

ถ้านักปฏิบัติที่อยู่ในป่าในเขาลำเนาไพรเพื่อการทำเพ็ญนี้ เป็นผู้ทรงมรรคทรงผลไม่ได้แล้ว ที่อื่นไม่ต้องถาม สถานที่นี้เป็นสถานที่เหมาะสมอย่างยิ่งแล้ว องค์ศาสดาก็อุบัติขึ้นมาจากสถานที่เช่นนี้ สาวกทั้งหลายอุบัติขึ้นมาจากสถานที่เช่นนี้ทั้งนั้น ๆ ไม่ได้เข้าไปสำเร็จมรรคผลนิพพานอยู่ในตลาดลาดเลาที่ตรงไหน ท่านจึงไม่สอนให้เข้าไปอยู่ในที่เช่นนั้นมากกว่าการสอนให้อยู่ในป่าในเขา

แล้วพวกเราอยู่ยังงี้เวลานี้ มันถึงไม่ได้ปรากฏในเรื่องมรรคเรื่องผล ปรากฏแต่ความโลภก็มากขึ้นทุกวัน ความโกรธมากขึ้นทุกวัน ราคะตัณหามากขึ้นทุกวัน ความลุ่มหลงมากขึ้นทุกวัน ๆ จนลืมนื้อลืมนตัวไปหมด จะเรียกว่าอะไร ลุ่มหลงมากกว่านี้เขาก็ว่าบ้าเท่านั้น เวลานี้ยังไม่ถึงขั้นบ้า มันมีแต่ความลุ่มหลง ๆ อยู่มันยังไม่เต็มภูมิของมัน หรือเราจะสร้างแต่ความลุ่มหลงนี้ให้เต็มภูมิของเรา จนกลายเป็นยอดบ้านั้นหอมมันถึงจะดี ให้ท่านทั้งหลายนำไปพิจารณา ธรรมะพระพุทธเจ้านี้เป็นธรรมชาติที่เลิศเลอที่สุดแล้วกับกิเลสมันเข้ากันได้ยังไง เราก็อชอบแต่เรื่องกิเลสซึ่งเป็นของเลวที่สุด ธรรมะที่ว่า เป็นของเลิศของประเสริฐที่สุดไม่สนใจเกี่ยวของมันเป็นเพราะอะไร เราต้องตั้งใจประพฤติปฏิบัติ

นี่เพื่อนฝูงก็มาหาวันนี้ จึงให้นำไปประพฤติปฏิบัติ เอาให้แน่วให้แนให้แม่นยำภายในจิตใจ เรื่องความพากความเพียรเดินจงกรมนั่งสมาธิภาวนา ให้ถือเป็นหน้าที่การงานบนหัวใจ เราตลอดชีวิตจิตใจ มอบไว้กับความพากความเพียรที่จะฆ่ากิเลส นี่จึงเป็นความถูกต้องเหมาะสมกับทางของศาสดาที่ทรงสั่งสอนไว้ ความพันทุกซึกก็ไปในทางแถวเดียวกันนี้ ถ้านอกจากนี้แล้วจะไม่มีอะไรเหลือติดตัวเลย เขาเหมือนเรา เราเหมือนเขา ท่านเหมือนเรา เราเหมือนท่านเลยไม่มีอะไรดีกว่าใคร โลกโลกเล็ก ทั้ง ๆ ที่ศาสนาเป็นของจริงเวลามาปฏิบัติแล้วหาความจริงไม่ได้ ใครก็เป็นแบบเดียวกัน ๆ เลยเป็นศาสนาคว้าน้ำเหลวไปเสียแล้ว อันนี้ที่นำวิตกวิจารณ์มากเวลานี้

จึงขอให้ทุกท่านพันจิตพันใจ กลับตัวให้ดี ในการประพฤติปฏิบัติมันจะเป็นก็ให้เป็น ตายก็ให้ตาย ฝากไว้กับพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ ชีวิตจิตใจนี้บูชาพระพุทธเจ้าด้วยการ

ฝันต่อสู้กับกิเลสอย่าถอยหลัง อันเรื่องทีกิเลสเอาไปถลุงน้ำมันพอแล้วแหละ การเกิดแก่เจ็บตายนี้ไม่สงสัย แม้ตัวเท่าอึ่งก็ตามนี้ไม่สงสัย เอาปัจจุบันนี้สะท้อนย้อนไปในอดีตสักเท่าไรก็ได้ อนาคตสักเท่าไรก็ไม่มีสิ้นสุด ถ้าหากว่ากิเลสตัดหาวิชชานี้ไม่สิ้นสุดลงจากจิตใจนี้แล้ว ยังไงก็ต้องเป็นอย่างนี้ตลอดไปตลอดมา ไม่มีเงื่อนไขเงื่อนไขปลาย

ถ้าเราได้ปักความเพียรลงไปตรงนี้แล้ว เชื่อว่าย่นวิญญูเข้ามาเรื่อย ๆ ฆ่ากิเลสไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งมีความสามารถแก่กล้า ฟาดให้มันแหลกหมดไม่มีอะไรเหลือเลย อยู่ไหนก็แสนสบาย เท่านั้นแหละที่นี้ หมดเรื่องภพเรื่องชาติที่เคยเป็นมาก็ปักก็กลับได้ขาดสะบั้นลงไปแล้ว หมดปัญหากันแล้ว ข้างหน้าก็ไม่มีอะไรเป็นเงื่อนไขต่อประจักษ์อยู่ในปัจจุบัน สนุกกุฎิโก ประกาศกังวานขึ้นในวาระสุดท้าย บริสุทธิพุทโธ นี่จึงเรียกว่าเลิศ ให้มันเห็นอย่างนั้นซิ

พระพุทธเจ้าว่าเลิศ ๆ เราไปเสกสรรปั้นยอด่างหากทั้ง ๆ ที่เรามั่นแล้ว ให้มันเห็นความเลิศของเจ้าของเป็นลำดับลำดับมาตั้งแต่ชั้นสมาธิ ปัญญา ขึ้นถึงวิมุตติหลุดพ้น เลิศในเจ้าของนั้นแล้วกราบเองกราบพระพุทธเจ้า จะว่าเลิศหรือไม่เลิศ ใครจะชมหรือไม่ชมก็ตาม ขอให้เลิศภายในจิตใจของเราที่พอ ๆ เท่านั้นแหละ

การแสดงธรรมก็เห็นว่าสมควรเพียงเท่านี้ เหนื่อย

พูดท้ายเทศน์

ไปอยู่ไหนอย่าไปโลเลโลกเลณะ มันจะเป็นบ้ากันหมดแล้วเดี๋ยวนี้ เรื่องการก่อการสร้างนี้แหละมันหนักมาก มันไม่มีในธรรมของพระพุทธเจ้าจะให้ผมว่ายังไง ผมถอดคัมภีร์ออกมาสอนพวกท่านทั้งหลายทุกคน ๆ ยังไม่รู้ที่อยู่หรือ หรือว่าพูดเล่นหรือเวลานี้ มันมีแต่เรื่องอูตรีทำขึ้นทั้งนั้นแหละ คนนั้นสร้างนั้นคนนี้สร้างนี้ สร้างอะไรที่อศัจจระย มีแต่กิเลสมันหัวเราะเท่านั้นแหละ อย่าอวดกันอวดกิเลสนี้

พระพุทธเจ้าสอนว่ายังไงเห็นไหม เทศน์อยู่ตลอดเวลาวันนี้ใครก็ได้ อ่านได้ดู ทำไมจะไม่ได้อ่านคัมภีร์มีอยู่ พระพุทธเจ้าชมเชยที่ตรงไหนไม่เห็นมีชมเชย ว่าภิกษุทั้งหลาย ๆ มีตั้งแต่เรื่องนี้ทั้งนั้น เรื่องจิตกับภาวนา สถานที่นั้นที่นี้เป็นยังไง ๆ จี้เข้าจุด ๆ ทั้งนั้นแหละ ไม่ได้มาโลเลโลกเลกแบบโลกสงสารเขาอย่างนั้นะ เดี๋ยวนี้พระเรามันเป็นอย่างนั้นละเขาถึงเอือมระอา ๆ พวกเราเองดูกัน ผู้ที่ติกว่ากันบ้างดูกันก็จะดูไม่ได้ เลยรังเกียจกันไปละนะมันโลเลโลกเลก มันจะไม่ได้หน้าได้หลังอะไรแล้วเวลานี้

การฝึกกรรมานตนก็ดู สังเกตจิตนั้นแหละสำคัญมากกว่าสิ่งอื่น ๆ จริง ๆ เรื่องฆ่ากิเลสสำหรับผมนี้พูดจริง ๆ มันไม่ลืมนะ สด ๆ ร้อน ๆ มันหนักจริง ๆ นึกว่าจะจะเป็นจะตายจะไม่มีเหลือซากมาให้หมู่เพื่อนเห็นเลยนั้นแหละ แต่ก็น่าชมอันหนึ่งคือจิตไม่เด็ดมันก็เป็นอย่างนั้นไม่ได้ มันเด็ดจริง ๆ นะ เป็นกับตายไม่เห็นมีความหมายอะไรเลย โนนนะฟังซิ เวลามันเด็ดของมัน เพราะฉะนั้นมันถึงชัดได้ทุกอย่างเลยนะ เอ้า ว่างั้น ขาดสะบั้นไปเลย ไม่มีความหมาย

เรื่องตาย โลกเขาตายกันทั้งนั้นละทำไมเราจะอยู่ค้ำฟ้า นี่เข้าต่อสู้กับกิเลสนี้เราทำไมกลัวตาย ทั้ง ๆ ที่โลกเขาก็ตายเราก็จะตาย นั้นมันเอากันขนาดนั้นละ กว่าจะผ่านไปได้แต่ละเปลาะ ๆ นี้ โถ ไม่ใช่เล่น ๆ นะ

เรื่องวกเวียนตายเกิด ๆ นี่มันประจักษ์จริง ๆ นะไม่ใช่พูดเล่น ๆ แต่ไม่ทราบจะพูดอะไรให้ใครฟังได้ถ้าไม่เป็นขึ้นในเจ้าของ พูดให้ฟังได้เฉพาะแง่ที่ควรพูด อย่างพระพุทธเจ้าว่า อวิชชาปจฺจยา สงฺขารา นี้ ให้มันเจออวิชชาจริง ๆ เข้าไปดูซิ เรื่องวิภูจักรวิภูจิตที่มันหมุนมันเวียนของมัน มันเข้าถึงจุดของมันจริง ๆ ทำไมจะไม่รู้ ก็มันเป็นเองนี่เมื่อเข้าถึงกันแล้วทำไมจะไม่รู้ นี่เราไม่เข้าถึงมันนะซี มีแต่มันพาเป็นพาไปพาลากพาดูถึงไม่รู้

เกิดมาก็ปักก็กลับก็ไม่รู้ว่าตัวเกิดตัวตาย ทุกข์ยากลำบากมาขนาดไหนก็ไม่รู้ เมื่อเข้าไปถึงตัวมันแล้วทำไมจะไม่รู้ตัวมันเองเป็นผู้เป็น เอาตรงนั้นซี มันจะเป็นไปข้างหน้าก็ตัวนี้ เป็นมาแล้วก็ตัวนี้ มันเป็นเพราะสาเหตุอะไรก็อยู่ในนั้น เห็นประจักษ์อยู่นั้นแล้วจะสงสัยอะไร ศาสดาองค์เดียวประกาศล้นโลกเห็นใหม่ พระองค์ไปหาใครมาเป็นสักขีพยาน ประกาศธรรม สอนโลกก็เพราะ สนฺทิฏฺฐิโก ประกาศบ้าง รู้อย่างเห็นเองไม่ต้องไปหาใครมาเพิ่มเติมส่งเสริม

ป่าเขาลำเนาไพรก็หมดไป ๆ ศาสนาก็เป็นอย่างนี้แหละดูเอาทุกท่าน หมดความหมายไป ๆ เพราะอำนาจของกิเลสมันทับมันถม อะไรที่เป็นของไม่ดีนี่มันยกยอปอขึ้นขึ้นมาเป็นของดีของดี โอ้โฮ จิตใจต่ำถึงขนาดนี้เที่ยวเหรอ ๆ มันสลดสังเวชนะ ถึงได้ว่าเที่ยวเหรอ ๆ ได้อูทานในใจ สลดสังเวชในใจ ของที่ต่ำช้าเลวทรามเท่าไรยิ่งขุดยิ่งคู้ขึ้นมา เหมือนพวกมูตรพวกคุณลากขึ้นมา เอาทองทั้งแท่งมาประดับตกแต่งมันมูตรคุณนั้น เอามาปอมาปั้นให้เป็นของดีของดีของวิเศษวิโส วิเศษวิโสอะไร...ก็ขึ้น นั่น ก็รู้ว่าขี้อยู่แล้วใครก็รู้อันนี้เป็นยังไงใครจะไม่รู้

สิ่งที่โลกเป็นบ้ำกันอยู่เวลานี้ เราก็เป็นโลกคนหนึ่งเราก็เป็นบ้ำอยู่กับเรอีก จะไปตำหนิใคร ถ้าไม่ดูหัวใจเจ้าของให้ชัดเจนลงไป แล้วจะให้เห็นหมดทุกอย่าง ที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงไว้ตรงไหน ผิดตรงไหนได้ค้ำนพระพุทธเจ้าไม่เห็นมีนี่ แต่เรื่องกับกิเลสนี้ค้ำนทุกระยะ อะไรแยบออกมาเป็นเรื่องค้ำนกันทั้งนั้นเพราะมันปลอม เรื่องของกิเลสนี้มันปลอม ต้องได้ค้ำนกันทุกระยะ ๆ ทุกขณะ ๆ ที่มันแสดงออกมา ถ้าเรื่องของธรรมหาที่ค้ำนไม่ได้นะ เพราะจริงทุกอย่าง ๆ ขนาดนั้นมันก็ยังไม่ยอมเชื่อ อำนาจของกิเลสมันรุนแรงขนาดนั้นละ ไม่ใช่เราไม่ยอมเชื่อนะ กิเลสนั้นละพาให้ไม่เชื่อ เราอยู่ใต้อำนาจของเขาก็ต้องเป็นไปตามเขา อยากเชื่อแต่มันเชื่อไม่ได้เพราะอำนาจของกิเลสมันรุนแรงมากกว่า

โถ เหมือนลิบลับนะเรื่องศาสนา ลิบลับ ๆ มรสุมของมหาสมมุติมหานิยมมันท่วมมันทันจนมองไม่เห็น คนคนหนึ่งมองไม่เห็นตัวเลยจะว่าไง จิตดวงหนึ่งมองไม่เห็นตัวจิตเลย มีแต่อันเดียวนี้ทั้งนั้น ๆ ธรรมะเข้าไปผ่านไม่ได้เลยถูกปิดออกตก ๕ ทวีปโนน ธรรมะผ่านเข้าไป

นี้ตก ๕ ทวีป ๆ อำนาจของกิเลสมันรุนแรงขนาดนั้น เวลานี้กำลัง..เพียง ๒,๕๐๐ กว่าปีเท่านั้นก็พอแล้ว ดูแล้วมันน่าดูนะถ้าจะว่าแบบโลกว่าน่าดู มันไม่ปิดบังสลับ มันเปิดมันเผยให้เห็นตามหลักความจริงของมัน ทางนี้ก็เปิดรับกันดูซินะมันจะไปไหนว่างั้นเลย ของจริงมีอยู่มันจะสลับไปไหนว่างั้นเลย เมื่อได้เปิดให้เห็นแล้วมันเปิดหมดทั้งนั้นละ เวลามันปิดยังงี้ก็ไม่เห็น

จิตของพวกเราเวลานี้กำลังถูกปิด ทำยังไงมันก็ไม่เห็น ๆ ทำให้ขยันเท่าไรมันก็ยังเกียจคร้านเข้าไป ทำให้ฉลาดเท่าไรมันยังโง่ แน่ะ อำนาจของกิเลสมันรุนแรง-รุนแรงทุกด้านถ้าขึ้นชื่อว่าเรื่องของกิเลสแล้ว เมื่อเปิดออกหมดแล้วมันถึงได้เห็นโทษกัน เมื่อเห็นโทษกันแล้วสุดเหวี่ยงละที่นี้ เป็นก็เป็น ตายก็ตาย ถอยไม่ได้ว่างั้นเลย เมื่อถึงขั้นธรรมมีกำลังเป็นอย่างนั้นนะ เช่นเดียวกับกิเลสมีกำลังไม่มีอะไรผิดกัน เวลากิเลสมีกำลังนี้ธรรมะผ่านเข้าไปไม่ได้ ปิดตก ๕ ทวีปโน้น ที่นี้เวลาธรรมมีกำลังสติปัญญามีกำลังทุกด้านทุกทางแหลมคมพอแล้วนี้ กิเลสผ่านเข้ามาว่างั้นเลย ตก ๕ ทวีปเหมือนกัน ผ่านเข้ามาตก ๕ ทวีปเหมือนกัน ที่นี้ธรรมทำงานแล้วละที่นี้ สติธรรม ปัญญาธรรมเป็นสำคัญ ทำงานบนหัวใจแทนกิเลสวิภูฏ์แต่ก่อน เดียวนี้เป็น วิภูจิตวิภูจักรกำลังหมุนย้อนกลับ ๆ กิเลสผ่านมาได้ยังตก ๕ ทวีปเหมือนกัน เมื่อถึงขั้นแล้วเป็นไม่ถอยเหมือนกันกับกิเลสมันไม่ถอยนั้นแล

กิเลสไม่มีคำว่าอ่อนตัว เราจะแก่คร่ำคร่าชราขนาดไหนกิเลสไม่มีคำว่าอ่อนตัว มีกำลังวังชาตลอด ๆ ๆ กิเลสจึงไม่ตายด้วยหลักธรรมชาติ ไม่ตายด้วยความแก่เฒ่าชราเหมือนสิ่งทั้งหลายแก่เฒ่าชราตายไป กิเลสไม่มีตาย ถ้าไม่มีธรรมเข้าไปสังหารมันเท่านั้นมันไม่ตาย เพราะฉะนั้นจึงต้องมีธรรม เมื่อธรรมเข้าไปสังหาร ธรรมได้ที่แล้วก็เอาละที่นี้ละ กิเลสพังลง ๆ ธรรมก็ยิ่งหมุนตัว ๆ บนหัวใจนั้นแหละแทนกิเลส แต่ก่อนกิเลสอยู่บนหัวใจธรรมะเข้าไปเกี่ยวข้องไม่ได้...พังเลย ที่นี้เมื่อธรรมเข้าได้ที่แล้วพังกิเลสก็เหมือนกันอีก แยกพิชชาตสะบันแล้ว ๆ มีแต่เรื่องขาดสะบัน ๆ ไม่มีเวลาที่มันจะก่อตัวขึ้นมาเป็นลูกเป็นหลานกันเป็นโคตรเป็นแซ่กันได้เหมือนแต่ก่อนแล้วมันจะเอาอะไรมาเหลือ มันก็ต้องพัง

นี่เรียกว่าอัตโนมัตติเป็นหลักธรรมชาติ เหมือนกันกับกิเลสมันหมุนจิตของสัตว์โลกให้เป็นตามหลักธรรมชาติของมันฉันใด วิภูจิตวิภูจักรก็หมุนโดยหลักธรรมชาติเหมือนกัน จนกระทั่งให้อยู่ในหลักธรรมชาติดั้งเดิม คืออะไร ความบริสุทธิ์พุทธโธ ลงถึงจุดเต็มที่แล้วอยู่ ธรรมกับใจเป็นอันเดียวกัน ใจกับธรรมเป็นอันเดียวกันเราจะพูดอะไรพูดไม่ได้ที่นี้นะ หากไม่สงสัยเพราะไม่ใช่วิสัยที่จะนำมาพูดให้โลกเข้าใจได้เห็นได้ยินได้ฟังได้คาดเดาถูกต้องตามนั้น นอกจากเป็นเสียเองแล้วไม่ต้องคาดก็รู้อเอง นี่ที่ว่าความรู้ของพระพุทธเจ้าของพระสาวกทั้งหลายไม่ได้เหมือนความรู้ของพวกเราหนา เพราะธรรมชาติที่เป็นเจ้าของแห่งความรู้ทั้งหลายนั้นเป็นธรรมชาติที่บริสุทธิ์ ความบริสุทธิ์นั้นเหมือนใครเหมือนอะไรเมื่อไร ไม่เหมือน อากัปภิกิริยาที่แสดงออกมาจากนั้นจึงไม่ได้เหมือนอะไร เพราะออกมาจากความบริสุทธิ์จึงไม่เหมือนอะไร ๆ

เงินที่ถวายไปนี้ไม่ใช่เพื่อเป็นการเสริมบ้ำของพระนะ อยู่ ๆ หาแต่เรื่องก่อเรื่อง สร้างขึ้นไม่ได้หน้าได้หลังอะไร เรื่องกังวลุ่นวาย เรื่องฆ่ากิเลสอะไรอย่างนั้น มันกิเลสฆ่าคน เขาจะว่าสัมมาทิฐิอะไรก็ว่าไปเถอะ สำหรับพระแล้วตัวมัจฉาทิฐินี้แหละ นี่ละที่ว่ามรรคหยาบฆ่ามรรคละเอียด ก็ว่าเป็นสัมมาทิฐินั้นแล้ว ทำงานชอบ ไม่ได้โกหกปกคลุมใครทำงานชอบ แต่หัวใจมันไม่ชอบนั้นซี หัวใจมันยุ่งเหยิงวุ่นวาย นั้นเวลาแก้- แก้หัวใจนะ จึงว่างานสมุทัยเราว่างั้นแหละ

เพราะเราเห็นประจักษ์เวลาปฏิบัติชิ เวลาปฏิบัติงานเหล่านี้ยุ่งไม่ได้ ยุ่งเมื่อไรเป็นเกิดยุ่งขึ้น มาวุ่นเมื่อไรเป็นเกิดยุ่งในใจทันที นั่นไม่เป็นสมุทัยจะเป็นอะไรไป ให้มันเห็นอย่างนั้นชิผู้ปฏิบัติ เอาปฏิบัติยันกันชิ นี่เคยอย่างนั้นนี่นะ เพราะฉะนั้นผมถึงไม่ยุ่งกับงานอะไร งานอะไรมายุ่งผมไม่ได้ ตั้งแต่วันออกปฏิบัติมาเลยไม่ยุ่งจริง ๆ มีแต่อันเดียว พัดกันตลอดเวลา จึงว่ามันหนักมากละซี ไม่มีเวลาสืมหุสุมตานี้ที่เต็มทีอย่างนี้ ๙ ปีว่างั้นเลย บางทีจนได้รำพึง อะไรมายุ่งไม่ได้จริง ๆ เพราะจะฆ่ามันจริง ๆ ไม่ให้มันเหลือในหัวใจเลยนี้ ความมุ่งมั่นถึงขนาดนั้นแล้วจะเอาอะไรมายุ่งให้เสียเวล่ำเวลาไปได้ละ

อยู่ที่ไหนก็อย่างนั้น คนเดียว ๆ ๆ ไม่เอาใครไปด้วยแล้วผม นิสัยผมอย่างว่านี่แหละ มันเป็นเหมือนน้ำไหลบ่า ให้ใครไปด้วย ๆ ความรับผิดชอบตามสัตยชาติญาณมันก็มีอยู่ทุกคน จะปล่อยปลละละเลยกันยังงี้ เวลาไปก็ต้องมีความรับผิดชอบกันอยู่ลึก ๆ ภายในใจนั้น เป็นสัตยชาติญาณอันหนึ่ง แต่สัตว์ไปด้วยกันเขายังมีรับผิดชอบกัน ทีนี้มันก็เป็นน้ำไหลบ่าละซี ไปคนเดียววันเดินทั้งวันเป็นความเพียรทั้งวันนี้ นั่นพึงชิ เราจะได้คิดตำหนิเจ้าของ เอ้ วันนี้ขาดความเพียรเพราะเดินทางนี้ไม่มี มันเป็นความเพียรตลอดไปเลย เดินจากที่นี่ไปถึงที่นั่นก็เป็นความเพียรตลอด เดินจงกรมทั้งนั้น อยู่คนเดียวไม่ได้คุยกับใครนะ นี่ชิมันเหมาะเจาะดีนะ

ความเพียรของเรา ๙ ปีนี้ผมไม่ยุ่งกับใครจริง ๆ นะ เอกันอย่างหนักอย่างไม่มองฟ้า มองเมฆมองหมอกอะไรเลย ตามีก็มีแต่ไม่ให้มันมองในสิ่งที่ เป็นภัย สกัตลัดกันบังคับกันอย่างรุนแรง มันอยากดูไม่ให้ดู บังคับเอาไว้เลย ดูจะดูอะไร มันก็ดูที่มันเคยเป็นข้าศึก ตัวข้าศึกใหญ่ ๆ นั้นแหละ กิเลสมันกล้าหาญขนาดไหนวะเรื่องของกิเลส แต่เรื่องธรรมนั้นฉิบหายปั๊บ ๆ นะซี ไม่มีเวลาวางจึงว่า โห มันเป็นทุกข์จริง ๆ นะ มันรำพึงในเจ้าของรำพึงชั่วขณะนะไม่ใช่รำพึงอยู่เรื่อย ๆ รำพึงชั่วขณะ โอโห งานการเราก็ได้ทำเหมือนโลกเหมือนสงสารเขา แต่งานภายในใจของเราไม่มีเวลาล่องลอยเลยมันหนักเอาจริง ๆ นะ

เวลาเข้าอยู่ในป่าในเขาอย่างนั้นมันช่วยนะเรื่องวิสภาค ช่วยได้เยอะนะ สิ่งเหล่านี้ไม่ค่อยกวน มันก็ยิ่งสนุกทำความเพียร เรื่องราคะมันเป็นในหัวใจของเราคนเดียวถ้าใจยังไม่สงบไม่มีสิ่งเหล่านี้ไปเกี่ยวกวนมันก็เกี่ยวกวนตัวเองของมันอยู่นั้นแหละ อยู่ในนั้นแหละ ถ้ามันยังไม่สงบอันนี้ก็จะเป็นอยู่ในป่าในเขานั้นนะ เวลาสงบแล้วอยู่สบาย จิตเป็นสมาธิ..สบาย อยู่

ในป่าในเขาก็คือสบาย คือมันไม่ยุ่งกับเรื่องเหล่านี้แหละไม่ใช่อะไรนะ คำว่าไม่สบายก็คือเรื่องเหล่านี้แหละเรื่องวิสหาคนี้มันยังมีอยู่ในใจ ทีนี้พอจิตสงบมันก็อึดตัวของมัน ไม่ยุ่งรูป รส กลิ่น เสียง เครื่องสัมผัสอะไร

เพลินอยู่กับความสงบ อยู่สบาย มันก็ทำให้เพลินได้นะ เพราะฉะนั้นถึงติดสมาธิของคนเรา คือมันสบายไม่ยุ่งกับอะไร แต่มันก็ไม่ได้อะไรมากกว่านั้นนะ อนุเวลาก้าวออกทางด้านปัญญามันถึงคืบของมันออก ๆ เหมือนออกมาดูมองดูเมฆดูหมอก อ้อ นั่นเป็นอย่างนั้น นี่เป็นอย่างนี้ นั่นละพอปัญญาออกนะ ทีนี้เปิดออก ๆ พอเปิดออกมันเห็นซิ เมื่อเห็นและรู้แล้วก็ทำให้ดูดดื่มซิ ออกทางด้านปัญญาออกไปเสียจนพุง ๆ ๆ ทีนี้ไม่ต้องได้บังคับแล้วปัญญาเมื่อเห็นผลแล้วนะ มีแต่รับเอาไว้เท่านั้นแหละมันเลยเถิด สัมผัสสัมผัสมนอนสัมผัสทุกอย่าง

เดินจงกรมนี้ฟาดตั้งแต่ฉันจึงหันแล้วจนถึงปิดกวาดไม่รู้เนื้อรู้ตัวเลยนะ ไม่สนใจเลย มันเดินของมันได้สบาย ขนาดนั้นละ จนฝ่าเท้านี้ออกร้อนนะ ฝ่าเท้าออกร้อนแต่ไม่เคยแตกนะ บางทีได้เอามาดู เอ้ ฝ่าเท้าแตกหรือไง ดูก็ไม่เห็นแตก ทีว่าพระโสณะท่านเดินจงกรมจนฝ่าเท้าแตกแต่ก่อนผมก็ไม่ได้เงื่อนพอที่จะมาพิจารณา แต่ไม่ใช่เป็นการอาจเอื้อมนะ คือเอาเหตุผลมาเทียบเคียง เดินจงกรมธรรมดาขนาดถึงฝ่าเท้าแตกด้วยการบังคับบัญชาเดินนี้เป็นไปไม่ได้ แน่ะ ถ้าอันนี้เป็นไปได้เลยไม่สงสัย เพราะมันเพลินมันสัมผัสเนื้อสัมผัสตัวสัมผัสเวล่ำเวลานี้ มันพึดกับกิเลสอยู่ตลอดเวลา เดินอยู่ไม่หยุด...เป็นได้ว่างั้นเลย มันมีเครื่องยันกันอย่างนั้นซิ

พวกน้ำพวกอะไรนี้ไม่สนใจนะ เหมือนไม่มีอะไร ไม่กินอะไรทั้งนั้นแหละ สัมไปหมดทุกอย่าง บทเวลามาเข้าแคร์ที่พิก โถ มองเห็นน้ำนี้โดดโล่ฝั่ง ๆ ๆ มันจะตายนะ กลืนน้ำกลืนไม่ทันใจจนล้าล้าก๊ก ๆ ๆ มันจะตายจริง ๆ มันหิวน้ำ เวลาเห็นน้ำมันถึงคิดใส่น้ำปูปใส่กันเลย ขนาดนั้นนะ เวลาเดินจงกรมไม่เห็นมีอะไร ก็มีแต่อันเดียวพึดกันอยู่

พูดถึงเรื่องปัญญาก้าวแล้วมีแต่เพลินทำเดียว ท่านว่าอุทัจจะเราก็ไม่เข้าใจ เวลาผ่านเข้าไปแล้วก็รู้เอง สังโยชน์เบื้องบนอุทัจจะ ๆ คือมันเพลินเกินตัว มันพุง ๆ ๆ เพลินเกินตัวไม่เข้าพักผ่อนในสมาธิ มีแต่จะเอาให้รู้ให้เห็น ๆ จนเจ้าของจะตายก็ยังไม่รู้เรื่องราว ท่านว่าอุทัจจะ ไม่พอดีอันหนึ่ง เวลาผ่านไปแล้วก็รู้เอง อ้อ ตรงนั้นเป็นอย่างนั้น ตรงนี้เป็นอย่างนี้ เวลาจะตายจริง ๆ จิตเข้ามาพัก พักสมาธิ แต่ไม่เอาจริง ๆ ไม่เข้านะ มันเพลินกับงานนั้น เพลินก็เพลินอยู่ในหัวใจนะไม่ใช่เพลินภายนอกนะ

งานนี้งานในหัวใจทั้งนั้นแหละไม่ได้ออกนอกนี้เลย งานปัญญาขั้นนี้ไม่มีออกนอก เพราะนอกมันปล่อยหมดแล้วจะเอาอะไรมายุ่งวะ มีแต่พวก เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ พึดกันอยู่นี้ เรื่องรูปก็หมดปัญหาไปตั้งแต่กามกิเลส

ให้มันเห็นอย่างนั้นคือการปฏิบัติ ใครไม่บอกก็ตามมันรู้ของมันนี่จะว่าไง แม้พระพุทธเจ้าประทับอยู่ตรงหน้าก็ไม่ทูลถามท่าน ทูลหาอะไรความรู้เหมือนกัน เหมือนกับเรารับประทาน

ใครอืม ๆ ใครก็รู้ เผ็ดร้อนเผ็ดเค็มใครก็รู้ด้วยกันด้วยลิ้น ๆ อืมก็รู้ด้วยกันแล้วจะถามหาอะไร
นี่ก็แบบเดียวกัน มันหมดปัญหาไปตั้งแต่กามราคะ พออันนี้หมดปัญหาไปแล้ว.ร่างกาย จิตก็
พอแล้ว เมื่อพอแล้วมันไม่ยอมพิจารณาอะ นั้นเห็นใหม่เวลามันพิจารณามันถอยเมื่อไร พัน
อยู่ทั้งวันทั้งคืนกับอันนี้ แต่เวลาอืมตัวแล้วมันก็พอ ปล่อย ปล่อยอย่างนั้นซีให้เห็นชัด ๆ
อย่างนั้นซี บังคับให้พิจารณาก็ไม่ยอมพิจารณา พิจารณาหาอะไร เนอะ ถ้าจะพูดแบบโลก ๆ
นะ แต่มันไม่ถึงอย่างนั้น มันรู้ของมันแล้วนี่ ก็หมุนตั้งแต่พวกนามธรรม ตัว ๆ ๆ หมุนเข้าไป
ๆ ก็เข้าไปหาจุดนั้นแหละ ที่ว่าอวิชชา ๆ

โถ เวลาอวิชชาแผ่อ่านาจ อวิชชามันอยู่ฉากหลัง ตัวราคะตัณหาอยู่ฉากหน้า ตัวนี้ตัว
รุนแรงมากนะ ผาดโผนโจนทะยานมากที่สุดตัวนี้ เรื่องสติปัญญาตามุมตรงนี้เหมือนน้ำไหล
โจนมาจากภูเขานูน เป็นสติปัญญาที่ผาดโผนโจนทะยานที่สุดก็คือสติปัญญาชั้นราคะนี้ มัน
หากเป็นของมันเอง ฟุ้ง ๆ ๆ รุนแรงมากนะ นี่มันเป็นอัตโนมัตติมาแล้ว ชั้นนี้ก็ไปแล้วนะ
กามราคะนี้เป็นอัตโนมัตติแล้วฟุ้ง ๆ แล้ว พอผ่านจากนี้ไปแล้วเรื่องรูป เสียง กลิ่น รส เครื่อง
สัมผัส หมดปัญหาไปพร้อมกันกับร่างกายหมดปัญหาราคะหมดปัญหา ให้เห็นอย่างนั้นซี ตัด
หมดแล้วไม่มีอะไรเหลือแล้ว ร่างกายเจ้าของอยู่กับเจ้าของก็รู้หมดก็ไม่เล่นเสีย อันนี้ก็เกี่ยว
กับเรื่องร่างกายภายนอกที่ว่าเป็นรูปภายนอกก็หมดปัญหาไปตาม ๆ กัน มันเสมอกัน

ออกจากรุ่นก็ละเอียดเข้าไป ปัญญาละเอียดเข้าไป ๆ มีแต่เรื่องสัญญา สังขารนี้ สัญญา
สังขาร ๆ ที่มันปรุปรุมันแต่ง ผึกซ้อมกันอยู่ที่นี่ เอนี่ละผึกซ้อม สติปัญญาชั้นละเอียดเป็นน้ำซับ
น้ำซึมละที่นี้ละ ไหลรินทั้งวันทั้งคืนแต่ไม่รุนแรงหากไม่หยุด อยู่ไหนก็หมุนกันอยู่อย่างนั้นตัว
ๆ ๆ ละเอียดเข้าไป ๆ พุดยากนะ จนกระทั่งถึงจะว่าอาจเอื้อมก็ตามเมื่อสุดตรงนี้ แล้วตรงนี้
เราก้เห็น ละเอียดเข้าไป ละเอียดยิ่งกว่านั้นคืออะไร เห็นอยู่รู้้อยู่แต่ไม่เห็นมีชื่อว่าจะยัง

คำวามหาสติมหาปัญญาก็เด่นอยู่แล้วในหัวใจของเรา มันเปลออะไรที่ไหนเมื่อไรวะ ที่นี้
พอเข้าถึงอันซิมซาบมันคืออะไร ถ้าไม่เป็นการอาจเอื้อมเราก้อยากว่าญาณเสีย ซิมเข้าไปญาณ
หยั่งทราบเข้าไป ๆ อ้อ เป็นอย่างนี้เอง ๆ เป็นขึ้นในหัวใจเจ้าของ ไม่ได้ไปเรียนจากผู้ใดเรียน
จากหลักธรรมชาติที่เป็นอยู่ในเจ้าของนี่ ละเอียดลออกก็ละเอียดลออกสุดขีดที่จะพุด นำมาพุดได้
เพียงบางอย่างเท่านั้น ไม่เป็นในเจ้าของเองแล้วพุดไม่ได้นะ จะพุดให้ได้ทุกอย่างไม่ได้ บาง
อย่างไม่ใช้วิสัยที่จะนำมาพุดก็ไม่ทราบจะพุดหาอะไร เหมือนไม่รู้อย่างนั้นแหละ

พอตะล่อมเข้าไป ๆ อวิชชาหมดทางเดินซิ ทางรูป ทางเสียง ทางกลิ่น ทางรส ราคะ
ตัณหาที่สุดเหวียงนะ มันออกเล่นละครนี้สุดเหวียงโลกธาตุไหวโน่น อวิชชาเป็นเพียงพื้นเฉย
ๆ นะ ตัวราคะตัณหาตัวรุนแรงตัวทำงานที่หนักมากที่สุดแก่จิตใจของโลก ชอบก็ชอบมากที่สุด
สุด ทุกซึกก็ทุกซึกมากที่สุด ไม่รู้..มันไปตามกัน เปลวไฟสว่างจ่าก็จริง แต่ความร้อนมันก็แผดไป
ตามกัน อันนี้ก็เหมือนกันความเปลิดความเปลินก็เปลินจริง แต่ความทุกซึกมันไปด้วยกัน ๆ

มันไม่ให้รู้นี่นะ จึงเรียกว่ามันเหนือทุกสิ่งทุกอย่าง ถึงได้ โอ้โฮ ๆ เวลาผ่านไปแล้ว ที่นี้จะไปสอนใครให้รู้ ๆ เหมือนหนึ่งว่าสุตวิสัยที่จะสอน แล้วจะสอนหาอะไร โถ ๆ อยู่กันแหละ โอ้โฮ กับโถอันเดียวกันแหละมันอุทานนะ สุดเหวี่ยงกันแล้ว ให้เป็นในเจ้าของเองมันถึงขีด

พอเข้าถึงชั้นละเอียดแล้ว เมื่อราคะตัณหาหมดลงไม่มีเหลือแล้ว ที่นี้รูปเสียงกลิ่นรสไม่เห็นมีความหมายอะไรนี้ ตัวนี้ดับก็เห็นอยู่ชัด ๆ ขนาดนั้นชิวตัวเก่ง ๆ แล้วที่นี้จะมီးอะไรเป็นภาระ ความตึงความตูดที่ตูดที่หนักที่สุด ตัวนี้ตัวตึงตูดที่ตูดตัวกตตัวถ่วงที่สุดคือตัวราคะนี้ แหม หนักมากนะ เวลามันพืดกันเพราะฉะนั้นสติปัญญาถึงได้ผาดโผนโจนทะยานละซิ ไม่นอย่างนั้นไม่ทันกันนี้ พุง ๆ ๆ พอตัวนี้ดับลงไปแล้วอะไรก็หมดความหมายลงไปตาม ๆ กัน

อู๋ย ตัวราคะนี้เองตัวสร้างความหมายให้เกิดความยุ่งเหยิงวุ่นวายจนถึงขั้นมหันตทุกข์ มีราคะนี้ตัวสำคัญ นั่นชั้นมันจับได้เลยซิ พออันนี้ดับลงไปแล้วก็เหมือนไม่มีอะไรทั้ง ๆ ที่กิเลสก็ยังมี ก็รู้อยู่ว่ามีอยู่นะ แต่ไม่เห็นมีอะไรที่จะมากวนใจ มันมีอันนี้เท่านั้น ๆ นั่นเห็นไหม เข้าไปถึงอวิชชาแล้วก็ไม่ได้สร้างความทุกข์ลำบากอะไร ๆ ให้เรามาก พอถึงขั้นอวิชชาล้วน ๆ แล้วนะ มีแต่ความอัศจรรย์ ความมองอาจกล้าหาญ ความผ่องใส ความอ้อยอิ่ง มันติดของมันอยู่นั้น ทุกข์อย่างละเอียดไม่ได้ทำความกระเทือนให้เราเห็นนะ มันเห็นชัด ๆ อย่างนั้น พอถึงขั้นจะม้วนเสื่อกันแล้ว อันนี้ม้วนเสื่อไปแล้วมันก็หมดปัญหาไปเลย

ในขั้นที่วาระคะตัณหาหมดมันเหมือนกับว่าบ้านร้างแต่มีคนอยู่ เทียบบ้านร้างคืออะไร ตัวใหญ่มันพังลงหมดแล้ว ราคะตัณหาพังหมดแล้ว ตัวคึกตัวคะนองตัวนักเลงโตตัวอันธพาลเป็นตัวนี้ทั้งนั้นว่างั้นเลยนะ เทียบกินเหล้าเมายาเที่ยวปล้นเที่ยวจี๊สะตมอะไร ๆ ทำบ้านเมืองให้แหลกเหลวไปไม่มีประมาณก็ตัวนี้ทั้งนั้น ๆ พอตัวนี้พังไปแล้วไม่เห็นมีอะไรมาแสดงอย่างนี้ ก็เหมือนกับว่ามีแต่สมบัติผู้ดีอยู่ในบ้านในเรือน ก็ไม่มีใครมาก่อเรื่องก่อราวขึ้นในบ้านในเรือน พอเกิดความโกลาหลอลหม่านขึ้นมา นี่ จึงได้เทียบเหมือนกับว่าบ้านร้างแต่มีคนอยู่ คือคนดีอยู่ คนชั่วตายไปแล้วมีแต่คนดีอยู่ มีแต่กิริยาของจิตที่พอเหมาะพอดีธรรมด้าธรรมดา ไม่มีอะไรพาผาดโผนนี้ มันก็เข้าหาจุดนั้นละซิ

มีคนอยู่คือยังมีอวิชชาอยู่ยังมีสมมุติอยู่นั้น บ้านร้างก็คือตัวราคะตัณหาพัง ตัวคึกตัวคะนองตัวนักเลงโตพัง เรียกว่านักเลงโตถึงจะถึงเหตุถึงผลกับเรื่องตัวนี้ ตัวอันธพาลตัวนักเลงโต ไม่ฟังเหตุฟังผลนะตัวอันธพาลตัวนี้ ไม่ฟังเหตุฟังผลอะไรทั้งนั้นแหละ ฟาดมันพังลงไป แล้วที่นี้ก็มีแต่อาการของจิตที่ละเอียด ๆ จึงเทียบเหมือนกับว่าคนดีครองบ้านครองเมืองไม่เห็นก่อเรื่องก่อราวอะไร นี่ละที่ว่าบ้านร้างแต่มีคนอยู่ พอตัวนั้นม้วนเสื่อลงไปแล้วไม่มีอะไรเลย จึงมาเทียบกันเรื่องอวิชชากับธรรมชาติที่บริสุทธิ์นั้นเทียบได้อย่างนั้นแล้ว อวิชชาที่ว่าอ้อยอิ่งที่สุด ที่อัศจรรย์ที่สุดเกินคาด ไม่มีอะไรที่จะอัศจรรย์ยิ่งกว่าอันนี้ นู่นนะเวลานั้นนะ

โอ้โห ๆ จนอุทานนี่นะ ทำไมจิตของเราถึงได้อัจฉรย์ถึงขนาดนี้ ๆ ถ้าว่าผ่องใสก็พิลึก พิสน์จนอัจฉรย์เหมือนกันนั่นแหละ ผ่องใส งามจากล้าหาญอะไรก็อยู่ในนั้นหมด อัจฉรย์ไปด้วยกันตาม ๆ กันหมด เวลาอันนี้ดับลงไปแล้ว ดับอันนี้แล้วคืออะไรอยู่ข้างล่างนั้นนะถ้าเทียบนะ อันนี้ปิดไว้ไม่เห็น พออันนี้ดับพริบลงไปแล้วนั่นคืออะไร นั่นละที่นี้จึงเทียบได้อันนี้เหมือนกองขี้ควาย ที่ว่าอัจฉรย์นักอัจฉรย์หนาจนออกอุทานในตัวนั้นนะกับอันนั้นต่างกันยังไง มันกลายเป็นกองขี้ควายแล้วนี่ เป็นยังไงธรรมชาติมันต่างกันขนาดไหน ถึงได้เทียบอวิชาเหมือนกองขี้ควาย

นั่นละที่ว่าโลกคาดไม่ถึงโลกคิดไม่ได้ถ้าไม่เป็นเสียอย่างเดี๋ยวนี้ คาดจนวันตายก็ไม่ได้เรื่อง พอเป็นเข้าเท่านั้น อ้อทันทีเลย กราบพระพุทธเจ้าราบเลย พุทธรคืออะไรไม่ต้องถาม มาเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้ยังไง พระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์มาเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับธรรมชาตินี้ได้ยังไง นั่นละลงจุดนั้นกราบราบละที่นี้ ศาสตามีตนมีตัวอยู่นี่นะ ตัวที่เห็นอยู่นี้รู้ยูนีรู้ประจักษ์อยู่นี้ ธรรมคืออันนี้ พระสงฆ์สาวกคืออันนี้ ลงนั้นหมดแล้วมาเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้ยังไง นี่ละธรรมชาตินั้นแท้ ๆ เป็นอย่างนั้น

ให้เป็นในเจ้าของชี นี่พูดพอเป็นปากเป็นทางให้คิดให้พิจารณาเท่านั้นละ เดี่ยวจะไปหลงกองขี้ควายอยู่นั้น เวลาเข้าไปมันหลงได้นะ สติปัญญาขนาดไหนก็อย่างที่ว่าเกรียงไกรสุดยอดเลย ยังไปเป็นองครักษ์ของมันได้นี่ เก่งไหมอวิชาว่างั้น แต่มันไม่ทำความกระทบกระเทือนให้เหมือนตัวอณูพาลนี้ อันนี้พิลึกจริง ๆ นะ ทำให้โลกธาตุหวั่นไหวได้จริง ๆ ธรรมชาตินี้ มันทำงานของมันเหมือนฟ้าดินถล่มเขี้ยวนะ เวลาพิจารณาเข้าเหมือนฟ้าดินถล่มนี่ละธรรมะสด ๆ ร้อน ๆ อย่างนี้ละ อยากให้หมู่เพื่อนได้ปฏิบัติและได้รู้ได้เห็นเองแล้วหายสงสัยทันที

อย่าไปสนใจกับสิ่งภายนอกซึ่งพาให้เกิดแก่เจ็บตาย มันเป็นเชื้ออันหนึ่งที่จะหลอกเราให้ไปจมกับมัน ๆ อย่างน้อยก็ล่าช้า วัฏวนหดเข้ามาจนเข้ามาด้วยภาคปฏิบัติ ภาคปฏิบัตินี้ยื่นเข้ามาให้เห็นชัด ๆ ลงไปนี่ ตั้งแต่ได้หลักเกณฑ์แล้ว เอ้อ ที่นี้ได้หลักแล้ว เริ่มได้หลักเกณฑ์ของการตัดวัฏวนแล้วนะ ยิ่งเข้าไปถึงขั้นนี้ยิ่งเห็นชัดเข้าไป ชั้นกามราคะขาดสะบั้นลงไปแล้วยิ่งชัด ยิ่งชัดละเอียดเข้าไปโดยลำดับลำดับ

นี่ที่ว่าพระอนาคามีท่านไม่มาเกิด ท่านจะเอาอะไรมาเกิด อะไรจะมาดึงดูดท่าน มีกามราคะอันเดียวเท่านั้นดึงดูด ลากไว้ดึงไว้ มันเหมือนกับโลกนี้ดึงดูดวัตถุต่าง ๆ ให้ตกลงมา กามราคะดึงดูดใจสัตว์โลกก็เหมือนกันนั่นแหละ พอพ้นอันนี้ไปแล้วเป็นอวกาศแล้วมันก็ไม่ดูด จิตพ้นนี้แล้วก็ไม่ได้ดูด นั่นละพระอนาคามีท่านพ้นนี้แล้วไม่มีอะไรดึงดูด ที่นี้เป็นอัตโนมัตติของตัวเองเรื่อย ๆ ๆ หมุนเรื่อย คำว่าหมุนก็ไม่ถูกแหละแต่ไม่ทราบจะเอาอะไรมาพูด มันหากู้ที่อยู่ในตัวเอง ถ้ามีชีวิตอยู่นี้ก็แรง ๆ ๆ พิจารณาเข้าไปเรื่อยไปได้เร็ว ถ้าสิ้นชีวิตไปแล้วธรรมชาตินั้นก็เป็น

ตัวของตัว ธรรมชาติของตัวเองหมุนตัวเอง จะว่าหมุนหรือว่าอะไรเป็นอัตโนมิติของตัวเองที่จะ ทำให้ละเอียดเข้าไปจนกระทั่งอวิชชาหมด เป็นไปเอง ๆ ถึงสุดยอดไปเลย แต่ซ้ำต่างกันกับที่มีชีวิตอยู่เท่านั้น

อย่างที่ว่าเกิด ท่านก็ใช้ตามสมมุติเฉย ๆ นะ ไปเกิดชั้นอวิหา อตปปา สุตัสสา สุตัสสี ท่านใช้ตามสมมุติ ให้เห็นในปัจจุบันจิตชเกิดหรือไม่เกิดก็รู้อเอง จิตค่อยเคลื่อนย้ายตัวเองโดย ลำดับลำดับ ๆ โดยหลักธรรมชาติ ๆ มักรู้ในนั้นแล้วว่าเกิดที่ไหนตายที่ไหน ให้เห็นอย่างนั้นชัดเจนชัด ๆ อย่างนั้น แต่เมื่อเวลาท่านแสดงกับโลกที่หุหนวกตาบอดอย่างเรานี้ท่านก็ต้องพูด อย่างนั้นไว้ ว่าไปเกิดในชั้นนั้นชั้นนี้ พอถึงจิตชั้นนั้นแล้วเรื่องความเกิดความตายที่ไหนไม่ คำนึงคำนวณแล้ว มีแต่อันเดียวนี้ ๆ ที่จะค่อยหมดปัญหาไป ๆ หมดเรื่อยไปเลย เป็นอย่างนั้น นะ

สิ่งเหล่านี้ผมพูดเฉพาะที่ควรจะพูดนะ โลกสมมุติอันนี้มันแย้งได้ทุกแง่มุมมันแล กิเลสมันไม่ถอยแหละ เวลาเป็นเข้าแล้วก็ยอมกันเอง ที่ว่าไปเกิดในชั้นนั้นชั้นนี้ตรงนี้ละ มัน ไม่ได้สนใจในภพในชาติอะไร ๆ นี้เวลาจิตไปของจิตแล้วนะ ไม่ได้สนใจในภพในชาติอะไร มี แต่อันเดียวนี้เป็นตัวของตัว ๆ หมุนแล้วผ่านไป ๆ ถึงจุดที่หมดสมมุติแล้วเหอผ่านออกเท่านั้นเอง สมมุติถึงขั้นอกนิฏฐา นั้นละสมมุติถึงขั้นนั้น อวิชชาไปดับขั้นนั้นสมมุติหมดตรงนั้น

จึงว่าเกิดที่ตรงไหนตายที่ตรงไหนมันพูดยากอยู่นะ ก็ต้องพูดไว้ใครจะฉลาดแหลมคม ยิ่งกว่าศาสตราจารย์เอก ไปเกิดในชั้นนั้นชั้นนี้ก็บอกไว้ ผู้ที่จะออกจากภพชาตินี้เพราะเป็น อนาคามีแล้วไปเกิดในชาตินั้น ๆ คือไปอยู่ในชั้นนั้นก็ได้ ผ่านจากนี้ก็ไปนั้นเลย ทั้งร่างอันนี้ เสีย ธรรมชาติอันนี้ที่เป็นภูมิของตัวเองก็ไปแล้ว นี้ภูมิของตัวเองนะเป็นตัวของตัวนี้ไป ว่าเกิด ก็จะต้องแย้งท่านยังงี้ ว่าเกิดว่าตายเหมือนภพทั้งหลายชี่ ถ้าว่าเกิดก็ต้องมีตายนี้ อันนั้นไม่มี อะไรไปให้เกิดให้ตาย มีแต่ลอกอวิชชาออก ๆ มีอะไรเกิดอะไรตายอยู่ในนั้นเห็นได้ชัด ๆ อยู่ในนั้น แต่ธรรมดาเรานี้มันเกิดมันตายจริง ๆ นี้ชัดเจน เมื่ออันนี้ชัดเจนแล้วอันนั้นก็ชัดเจน เหมือนกันแล้วจะเอาอะไรมาค้ำกัน ให้เห็นอย่างนั้นชี่การปฏิบัติ

อ้อ ภพนี้เป็นภพเกิดภพตาย ในชั้นเหล่านี้เป็นชั้นเกิดชั้นตายมันก็รู้ชัด ๆ ของมัน พอ ถึงขั้นนี้แล้วจะไปเกิดตรงไหนไปตายตรงไหนจิตก็เห็นของจิต จับติดกันไปเรื่อย ๆ นี้ว่าไง เหมือนกับว่ามีแต่ลอกออกปอกออก ๆ อวิชชาลอกออกเรื่อย ๆ หมุนไปเรื่อยลอกไปเรื่อยจน หมด เกิดที่ตรงไหนตายที่ตรงไหน เกิดที่ชั้นอวิหาพอตายที่อวิหาแล้วไปเกิดอตปปาเหอ ตาย จากอตปปาไปเกิดสุตัสสาเหอ ตายจากสุตัสสาแล้วไปเกิดอกนิฏฐาเหอ ตายจากอกนิฏฐา แล้วจึงไปเกิดในนิพพานอย่างนั้นเหอ พูดไปก็ยืดยาว ให้ผู้ปฏิบัติที่นั่นแหละรู้อเองเห็นเองถึงชัด ประจักษ์ใจ

แล้วคำนี้อย่าลืมนะผมตายไปแล้วจะกังวลในหัวใจของผู้เป็นนั่นแหละ เป็นยังไงผมพูดนี้เรื่องอูตรีใหม่ให้เห็นในตัวเองแล้วมันยอมกันเองแหละนะ ถึงขั้นยอมรับว่าเกิดว่าตายก็มีพูดอยู่แล้วนี่ ตรงนั้นเกิดหรือไม่เกิดตายหรือไม่ตาย ให้เห็นอย่างนั้นชิมันถึงขีด โท ชัดจริง ๆ นะ ธรรมพระพุทเจ้าประกาศไว้ไม่มีเล่ห์เหลี่ยมอะไรเลย ไม่มีร้อยพันพันคมเหมือนกิเลสนะ ตรงแนวต่อความจริงเลย จิงว่าสด ๆ ร้อน ๆ ละซีพระพุทเจ้านิพพานไปก็ตามเถอะ สด ๆ ร้อน ๆ อยู่เพราะความจริงอริยสังข์เป็นตัวของตัวเองประกาศกังวลอยู่ นี่โรงกลั่นผู้บริสุทธิ์ ซี้เข้าไปตรงนั้นเลย

พุทธศาสนาเราจึงเป็นศาสนาที่เอกสมบูรณ์เต็มที่ อริยสังข์เป็นแก่นของศาสนาบริสุทธิ์ ได้ทั้งนั้นถ้าลงก้าวเข้าตรงนั้นนะว่างั้นเลย พระพุทเจ้าจะไม่มีเป็นหมื่น ๆ แสน ๆ ล้าน ๆ ๆ ได้ยังไง เมื่อมีโรงงานเครื่องกลั่นกรองคืออริยสังข์ ๔ พระสาวกก็ดี พระปัจเจกก็ดีไม่พ้นอันนี้นะ ต้องออกจากนี้ด้วยกันทั้งนั้น เป็นแต่เพียงว่าพระปัจเจกท่านเป็นโดยหลักธรรมชาติของท่านเอง หากเป็นในวงอริยสังข์ไม่เป็นที่อื่น เป็นที่อื่นไปไม่ได้ อริยสังข์นี้ท่านนั้นเป็นเครื่องยืนยัน ต้องผ่านนี้ไม่ผ่านนี้เป็นผู้บริสุทธิ์ไม่ได้ว่างั้นเลย ยันคำเดียวนี้เลยชั๊วเลย เพราะฉะนั้นจิงว่าอริยสังข์นี้เป็นรากแก้วของศาสนาพุทธเรา

พราหมณ์แก่สุภทัตะได้ทูลถามพระพุทเจ้าว่าศาสนามีเยอะแล้วศาสนาใดจิงศาสนาใดเท็จ โอ๊ย อย่าถามเราไปมาก ถ้าศาสนาใดมีมรรค ๘ ศาสนานั้นเป็นศาสนาที่ทรงมรรคทรงผล สมณะที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๓ ที่ ๔ เกิดขึ้นจากศาสนานี้ ท่านว่าอย่างนั้นนะเวลาท่านจะปรินิพพานมันก็ชัด ๆ อยู่นั่น ท่านยื่นเข้ามาอย่าถามเราตถาคตมากเพราะมีเวลาน้อย ผู้นั้นก็พร้อมที่จะบรรลุธรรมอยู่แล้ว เอ้า ให้สำเร็จในคืนวันนี้นะ เอาก็สำเร็จเลย เพราะท่านจ่อเข้าไปอริยสังข์แล้วนี่ ท่านจะฟุ้งแล้ว

คนข้างในครัวก็ยังมีอยู่เยอะ อู๊ สงสาร ทางไกลทางไกลอยู่ที่ไหน บ้าน ๔ ชั้น ๕ ชั้นก็ไม่ยอมอยู่ มาอยู่กระต๊อบกระแต๊บบในแคร์ในร้านทำใจ จิงได้ปลูกกุฎีให้อีกเพื่อให้ได้อยู่กัน อย่างนั้นแหละต้องแยกแยะอย่างงั้นซิไม่ใช่เป็นเถตรงนี้ ปลูกหลังนี้ให้อยู่พอได้อาศัยบ้าง เพราะยังงี้ก็ไม่ถอยนี้มาเรื่อย ๆ จะว่าไง ตกงก็ต่อทำให้ ดีไม่ดีอาจจะได้ปลูกอีกก็ได้นี่

คนมีราคาเท่าไรเวลาแยก คนมีคุณค่าขนาดไหน มีคุณค่าเท่าไร แล้วไม่เหล่านี้มีคุณค่าเท่าไร แยกปั๊บเดียว แยกด้วยเหตุด้วยผล จะทำอะไรขอให้มีเหตุมีผล เมื่อถึงกาลเวลาที่ควรพิจารณาเปลี่ยนแปลงในสิ่งเหล่านี้ให้มันเป็นยังไงให้พิจารณาด้วยเหตุด้วยผล แต่อย่าเป็นแบบสร้างงุ่ม ๆ ง่าม ๆ หาเหตุหาผลไม่ได้มันอย่างนะ อะไรก็มีแต่สร้าง ๆ หาเหตุผลไม่ได้อันนี้ใช้ไม่ได้เลย คนไม่มีเหตุผลแกก็เลสไม่ได้นะเอาลงตรงจุดนี้นะ

เอาละนะเลิกกัน